

Herregårdsgartner på Nørreris.

Carl Nicolai Mortensen blev født i Viborg købstad den 11. april 1862 og blev døbt i Sortebrødre sogn den 8. september samme år. Hans far, der også hed Carl Nicolai Mortensen, stammede fra Almind sogn og var murersvend. Han flyttede i sine unge dage til Viborg, hvor han mødte Mette Marie Pedersen, som var født i Store Sct. Mikkelsgade nummer 147 den 8. december 1831. Her midt i 1800-tallet kaldtes denne bydel for "skomagerkvarteret", og det var netop hvad hendes far var. Hendes moder var områdets "giordemoder". Den 5. maj 1858 blev de to viet i Viborg domkirke og de flyttede til Lille Sct. Mikkelsgade 10.

Her fødtes 3 drenge Janus Christian, Carl Nicolai og Frederik samt et dødfødt pigebarn. Janus Christian blev murer ligesom faderen, Carl Nicolai kom i gartnerlære hos Peter Severin Jensen, Sct. Ibsensgade 12.

For at få et indtryk af de forhold de voksede op under kan man finde mange oplysninger om det gamle Viborg på www.viborghistorie.dk

Baggården Li. Sct. Mikkelsgade 10 og 12.

Efter endt uddannelse flytter unge Carl Nicolai i 1885 til Lynderup sogn, hvor han blev gift med Ane Tøgersen den 27. marts. Samtidig blev han ansat som gartner på herregården Nørreris, hvor han også boede de første mange år. Om Kielsen har forlangt det eller det er af økonomiske grunde, at de bor hver for sig, vides ikke, men Ane blev boende i Låstrup sammen med sine forældre og en uægte søn, Jens Tonnisen. Her blev også deres første 5 børn født, og det ser ud til at arrangementet fungerer fint indtil Anes far, Thøger Christensen vælger at hænge sig i 1896. Herefter lejer hele familien – også Ane mor - sig ind i et hus i Låstrup by. Folketællingerne angiver forskellige matrikler gennem årene, men de vedbliver at være indsiddere – altså leje deres bolig.

De var en ret stor familie, i alt 10 børn. **Jens**, et såkaldt slegfredsbarn eller frillebarn, døde allerede i 1897, og Anton der kun levede i 5 dage, men ellers ser det ud til at de resterende 8 alle opnår en ret høj alder.

Poul, som blev født få måneder efter deres bryllup, den 21. maj 1885, kommer til Nygård i Flemløse lidt uden for Assens, hvor han bliver indtil sin død i 1954. Han blev aldrig gift og vælger at blive begravet hjemme i Låstrup.

Mette Marie kom til verden 1. november 1887 og omtales i 1901 som tjenestepige i S. Borup hvorfra hun konfirmeres. Hun blev gift 29.5.1909 med Kristian Marinus Hansen helt ovre fra Attrup i Rosmus sogn.

Theodor er fra den 27. juli 1890. Han blev ligesom Poul landbrugsmedhjælper, men blev boende i byen og heller ikke han blev gift. Hans sidste opholdssted var hos Morten Mogensen i Nørre Rind, hvor han døde den 13. februar 1941.

Karen Marie blev født den 10. september 1891 og er i denne sammenhæng den vigtigste, idet hun i 1913 den 13. december blev borgerlig viet til farfar Anders Martin Rasmussen. Hun var på det tidspunkt allerede flyttet til Århus og boede Niels Ebbesensvej 102 hos en morbror Poul Thygesen, senere Lyngsdal.

Marie Martine kom til den 22. august 1894 og bliver konfirmeret fra Sønder Borup i 1909. I 1914 20 år gammel føder hun Arne Østergaard Pedersen og Peder Pedersen udlægges som barnefader. Den 26. marts 1915 blev hun gift med ham og nogle år senere føder hun endnu 2 drenge Gunnar og Henning. Det sker mens de er forpagtere af præstegården i Ørum. Den sidste dreng Vagn, fødes i Tinbæk, Skjern sogn hvor de nu er selvstændige. Ifølge kgl.

Bevilling af 22. december 1922 hedder familien nu kun Østergaard, hvilket kan ses rettet i samtlige vedrørte kirkebøger. Desværre dør Peder i 1926 kun 32 år gammel og det ser ikke ud til at Marie Martine gifter sig igen.

Jens blev født 3. august 1897 og konfirmeret 1. oktober 1911 mens han tjente Niels Andersen, Store Thorup i nabosognet Ulbjerg. Kirkebogen i Ulbjerg, så Lynderup har nok været i vakance på dette tidspunkt. I 1920 gifter han sig med Augusta Katrine Poulsen, der stammer fra Vindblæs sogn i Ålborg amt. 1921 bor de i Lynderup, men de beslutter sig for at prøve lykken i København. Der var åbenbart ikke den store succes, bortset fra et navneskifte til det lidt finere "Asserby". I 1930 er de tilbage i Låstrup hvor de – nu med to børn - flytter i samme hus som den nu pensionerede gartner Carl Nicolaj og hustru Ane. Her bor jo også Carla Nicoline.

Carla Nicoline kom til verden den 23. juni 1900 og blev efter sin konfirmation i 1914 uddannet som husassistent. Hun havde forskellige stillinger i lokalområdet, men ved folketællingen 1930 bor hun hjemme. I 1932 har hun plads i Grønbæk sogn hvor hun den 21. september føder en dreng, der får navnet Erling Mortensen. Faderen er ikke angivet i kirkebogen.

Anton fødtes den 14. juli 1903, men det viste sig hurtigt at han nok ikke kunne overleve. Han blev hjemmedøbt den 18. juli og døde dagen efter.

Agnete Kirstine blev den yngste i familien den 19. september 1905. Efter en almindelig opvækst, blev hun boende i Låstrup hvor hun også blev gift med Karl Valdemar Jensen den 17. oktober 1926. På det tidspunkt var hun telefonbestyrerinde i Låstrup.

Den 28. august 1934 dør Carl Nicolai Mortensen og han jordfæstes på Låstrup kirkegård. Ane Thøgersen lever endnu nogle år, dør den 26. januar 1939 og begravnes ved siden af sin mand.